

Markedsrådet

Markedsrådets vedtak 16. desember 2025

Sak: 2025/702
Klager: Onepark AS
Prosessfullmektig Advokatfirmaet Arntzen AS ved advokat Karl Rosén
Innklaget: Forbrukertilsynet

Markedsrådets medlemmer: Finn Arnesen, Tormod Anders Sletten og Monica Viken

Sakens bakgrunn

- (1) Saken gjelder klage over Forbrukertilsynets vedtak 19. mars 2025 rettet mot Onepark AS (heretter omtalt som «selskapet» eller «Onepark»). Onepark er ilagt forbudsvedtak med tvangsmulkt på 1 300 000 kroner for hver påbegynt kalenderuke selskapet eventuelt overtrer forbudet i vedtaket.
- (2) Vedtaket er ilagt for brudd på lov 9. januar 2009 nr. 2 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. («markedsføringsloven») § 22 og lov 18. desember 2020 nr. 146 om finansavtaler («finansavtaleloven») § 2-4. Vedtaket gjelder i fem år fra vedtaksdatoen.
- (3) Vedtaket var formulert slik:

«1. Onepark AS forbys å benytte avtalevilkår som innebærer at selskapet kan kreve vederlag for utstedelse og sending av regning gjennom fakturagebyr, og/eller «Pay Later» og/eller lignende tjenester, produkter og/eller rabatter i den utstrekning vederlaget overstiger den faktiske kostnaden ved å utstede og sende regningen.

Vedtaket gjelder dermed både direkte vederlag for utstedelse og sending av regning i form av gebyr, og andre ordninger som i realiteten innebærer vederlag for utstedelse og sending av regning, men som presenteres for forbrukeren på en annen måte enn direkte vederlag, for eksempel ved rabatter ved øvrige måter å betale på.

2. Onepark AS skal fra og med 9. april 2025 betale kr. 1 300 000 i tvangsmulkt for hver påbegynt kalenderuke selskapet overtrer forbudet i punkt 1.»
- (4) Onepark er et av de største parkeringsselskapene i Norge. Selskapet drifter rundt 400 parkeringsanlegg over hele landet og tilbyr også leie av parkeringsplass.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

- (5) Selskapet hadde i henhold til årsregnskapet for 2023 samlede inntekter på 1 343 664 385 kroner, og et positivt driftsresultat på 57 969 276 kroner. Ifølge foreløpige regnskapstall for 2024 hadde Onepark per 31. august 2024 samlede inntekter på [REDACTED] kroner, og et positivt driftsresultat på [REDACTED] kroner.
- (6) Onepark tilbyr, forbrukere og andre, muligheten til å kjøre ut fra mange av selskapets parkeringsanlegg uten å betale for parkeringen før utkjøring. Dette gjelder anlegg som er utstyrt med automatisk skiltgjenkjenning (ANPR-teknologi). Dersom parkeringen ikke er betalt innen 48 timer etter utkjøring, mottar bileier en faktura for parkeringen. Onepark omtaler denne ordningen som «Pay Later».
- (7) Frem til lanseringen av ordningen «Pay Later» 7. mai 2024, ble parkeringsavgift som ikke var betalt i forbindelse med utkjøring eller via app innen en viss tid fakturert bileier. Det ble da ilagt et fakturagebyr på mellom 39 kroner og 69 kroner. «Pay Later» har i det vesentlige de samme faktiske karakteristika som tidligere ordning, men når bileier i ettertid mottar faktura for parkeringen ilegges nå et «fakturagebyr» på 10 kroner og en fastpris for «Pay Later» på 49 kroner, i tillegg til ordinær parkeringsavgift. Den som benytter seg av «Pay Later», påføres dermed en samlet tilleggskostnad til parkeringsavgiften på 59 kroner per parkering.
- (8) Onepark tilbyr også andre betalingsalternativer som ikke innebærer at det utstedes og sendes faktura. Avhengig av vilkårene på det aktuelle parkeringsområdet kan kunden også betale ved automatisk trekk, på parkeringsautomat, i app eller på nett innen 48 timer etter utkjøring av parkeringsområdet.
- (9) Etter tips fra forbrukere som reagerte på at de mottok regning med både fakturagebyr og andre vederlag ved etterbetaling for parkering, sendte Forbrukertilsynet 29. mai 2024 et veiledningsbrev til flere næringsdrivende, herunder Onepark. I brevet ga Forbrukertilsynet uttrykk for at finansavtaleloven § 2-4 er til hinder for at gebyrer for utstedelse og sending av regning overstiger kostnadene forbundet med å utstede og sende regningen.
- (10) I brev 25. juni 2025 til Forbrukertilsynet ga Onepark uttrykk for at selskapet anså sine avtalevilkår for korttidsparkering å være i samsvar med finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum. Onepark ville derfor ikke legge om sin forretningsmodell eller standardavtale for korttidsparkering.
- (11) Forbrukertilsynet besluttet deretter å opprette tilsyn for å undersøke om Oneparks avtalevilkår var i strid med finansavtaleloven § 2-4. I den forbindelse påla Forbrukertilsynet Onepark i brev 26. september 2024 å gi opplysninger og dokumentasjon knyttet til fakturagebyret og «Pay Later».
- (12) Onepark ga i brev 25. oktober 2024 de opplysningene og dokumentasjonen selskapet var pålagt å gi. I brevet opplyste Onepark at prissettingen av «Pay Later» ikke stod i direkte sammenheng med spesifikke kostnadselementer, og hevdet at prisen kunne fastsettes med sikte på den fortjenestemargin som selskapet fant hensiktsmessig. Når det gjaldt hvilke kostnadselementer som inngikk i fakturagebyret, ble det opplyst at Onepark ikke hadde tilgang til denne informasjonen, ettersom kostnadene påløp etter at fordringene var overdratt til faktureringspartner Riverty Norway AS (heretter omtalt som «Riverty»).

- (13) På bakgrunn av dette påla Forbrukertilsynet Riverty i brev 9. desember 2024 å gi opplysninger om hvilke kostnadselementer som inngikk i fakturagebyret. Riverty sendte i e-post 12. desember 2024 de etterspurte opplysningene, herunder en oversikt over kostnadselementene som inngikk i fakturagebyret og størrelsen på disse. Oversikten viste at kostnadene for utstedelse og sending av faktura hadde en snittpris på [REDACTED] kroner per faktura. Det fremgår videre av oversikten at kostnadene for sending av faktura per papir og elektronisk handelsformat («EHF») var [REDACTED] kroner, mens kostnadene for faktura som ble sendt digitalt var [REDACTED] kroner. Dersom prisene er oppgitt eks. mva., er kostnadene inkl. mva. henholdsvis [REDACTED] kroner for faktura som sendes per papir og EHF, og [REDACTED] for faktura som sendes digitalt.
- (14) På bakgrunn av undersøkelsene i saken, fant Forbrukertilsynet at Oneparks fakturagebyr og vederlaget for «Pay Later» utgjorde gebyrer for utstedelse og sending av regning. Forbrukertilsynet la videre til grunn at gebyrene oversteg selskapets faktiske kostnader ved utstedelse og sending av regning til forbrukere i strid med finansavtaleloven § 2-4, og at avtalevilkårene derfor var i strid med markedsføringsloven § 22.
- (15) Forbrukertilsynet varslet 18. desember 2024 Onepark om forbudsvedtaket med tvangsmulkt på 1 300 000 kroner for hver påbegynt kalenderuke selskapet eventuelt overtrer forbudet i vedtaket.
- (16) Forbrukertilsynet ga i e-post 19. desember 2024 Onepark veiledning om innholdet i forhåndsvarslet og informasjon om den videre saksgangen. Her ble Onepark også informert om at Forbrukertilsynet ville innvilge utsatt iverksettelse av et eventuelt vedtak hvis vedtaket ble påklaget.
- (17) Onepark ba i e-post 20. desember 2024 om utsatt frist til å svare på forhåndsvarslet, og fikk i e-post 3. januar 2025 innvilget utsatt frist til 31. januar 2025.
- (18) Forbrukertilsynet og Onepark gjennomførte 17. januar 2025 et veiledningsmøte om innholdet i forhåndsvarslet og den videre saksgangen.
- (19) I brev 31. januar 2025 fremsatte Onepark merknader til det varslede vedtaket. Onepark bestred her at vilkårene knyttet til fakturagebyret og «Pay Later» var i strid med finansavtaleloven § 2-4, og anførte at det ikke forelå rettslig grunnlag for det varslede forbudsvedtaket. Onepark opplyste samtidig at selskapet ikke ville innrette vilkårene i de aktuelle avtalevilkårene for å imøtekomme vurderingene i forhåndsvarslet. Det ble informert om at fakturagebyret, av rene operative hensyn, ville bli redusert fra 12,50 kroner til 10 kroner. Reduksjonen av fakturagebyret trådte i kraft 7. februar 2025.
- (20) Forbrukertilsynet fattet 19. mars 2025 det varslede forbudsvedtaket med tvangsmulkt på 1 300 000 kroner for hver påbegynt kalenderuke Onepark eventuelt overtrer forbudet i vedtaket.
- (21) Forbrukertilsynet la til grunn at begrensningen i størrelsen på gebyrer ved utstedelse og sending av regning i finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum, både gjelder de tilfellene der forbrukerne også er ilagt gebyr for bruk av betalingsmiddel eller betalingsinstrument, og der forbrukeren kun blir ilagt gebyr for utstedelse og sending av regning.

- (22) Forbrukertilsynet la også til grunn at Oneparks fakturagebyr er et gebyr for utstedelse og sending av regning, og at gebyret derfor er underlagt reglene i finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum. Videre konkluderte Forbrukertilsynet med at fakturagebyret oversteg Oneparks faktiske kostnader knyttet til utstedelse og sending av den enkelte regning. Det ble påpekt at fakturagebyret oversteg selskapets dokumenterte faktiske kostnader, og at størrelsen på gebyret var det samme selv om kostnadene for papirbaserte og digitale fakturaer var ulike.
- (23) Forbrukertilsynet så det videre slik at vederlagskravet for «Pay Later» i realiteten er et gebyr for utstedelse og sending av regning, og at vederlaget for «Pay Later» derfor er underlagt reglene i finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum. Prisen var fastsatt med sikte på den fortjenestemargin som selskapet fant hensiktsmessig, og flere av kostnadselementene som var inkludert i prissettingen besto av kostnader som Forbrukertilsynet mente finansavtaleloven § 2-4 ikke tillater dekket.
- (24) Onepark påklaget vedtaket 9. april 2025, og ba samtidig om utsatt iverksettelse av vedtaket. Forbrukertilsynet innvilget utsatt iverksettelse av vedtaket i e-post 11. april 2025, med virkning frem til Markedsrådet har tatt stilling til klagen.
- (25) Forbrukertilsynet fant ikke grunn til å omgjøre vedtaket, og oversendte klagen med innstilling 30. april 2025 til Markedsrådet for behandling. Partene ble deretter gitt frist for eventuelle merknader i saken. Onepark sendte i brev 19. mai 2025 merknader til Forbrukertilsynets innstilling til Markedsrådet.
- (26) Det ble gjennomført muntlig behandling i Markedsrådet 25. august og 26. august 2025.

Anførsler

Onepark AS har i det vesentlige anført:

- (27) Vedtaket er ugyldig som følge av rettsanvendelsesfeil. Oneparks fakturagebyr og innholdet i standardavtalene selskapet inngår om «Pay Later», er ikke i strid med finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum.
- (28) Virkeområdet til finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum er knyttet til tredje punktum. Basert på ordlyden og uttalelser i forarbeidene må det legges til grunn at finansavtaleloven § 2-4 kun gjelder gebyr som tas for bruk av bestemt betalingsmiddel eller betalingsinstrument. Gebyr eller lignende som tas av andre grunner, og som er i samsvar med den reguleringen som gjelder for det underliggende rettsforholdet, faller utenfor virkeområdet til finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum. Reguleringen av gebyr for utstedelse og sending av regning kommer derfor bare til anvendelse dersom betalingsmottakere samtidig krever gebyr for bruken av det betalingsmiddelet eller betalingsinstrumentet forbrukeren benytter for å gjøre opp kravet som fremgår av fakturaen.
- (29) Det er lagt til grunn i annen tilgrenset lovgivning at unntak fra det alminnelige prinsippet om ytelse mot ytelse kan påføre selgeren kostnader som denne må ha anledning til å dekke ut over kjøpesummen for tingen. Et generelt forbud mot fakturagebyr vil derfor være i strid med reguleringen i annen lovgivning, der det er adgang til å avtale at forbrukeren skal betale fakturagebyr eller tilsvarende, jf. blant annet lov 21. juni 2002 nr. 34 om forbrukerkjøp («forbrukerkjøpsloven») § 37 tredje ledd. Finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum regulerer dermed utelukkende gebyrer knyttet til bruk av et bestemt

betalingsmiddel eller betalingsinstrument, herunder gebyr for utstedelse og sending av regning i den forbindelse.

- (30) Oneparks fakturagebyr og avtalen om «Pay Later» er ikke knyttet til bruk av et bestemt betalingsmiddel eller betalingsinstrument, og finansavtaleloven § 2-4 kommer derfor ikke til anvendelse på fakturagebyret eller vederlaget for «Pay Later». Ordningen «Pay Later» er ikke uløselig knyttet til utstedelse av regning eller i realiteten et gebyr for utstedelse av regning. «Pay Later» innebærer at kundene får betalingsutsettelse, og er ikke et gebyr for utstedelse og sending av regning til forbrukeren.
- (31) Forutsatt at finansavtaleloven § 2-4 kommer til anvendelse på fakturagebyret, ligger gebyret innenfor rammene for kostnadsdekning som følger av formuleringen «faktisk kostnad ved å utstede og sende regningen». Onepark forestår ikke utstedelse og sending av regning, ettersom selskapet alltid har kjøpt fakturaadministrasjonstjenester. Selskapet har derfor ikke bygget opp en egen kostnadsbase knyttet til utstedelse og sending av faktura. I dag utgjør fakturaadministrasjon en integrert del av avtalen mellom Onepark og Riverty. Finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum kan ikke forstås slik at betalingsmottakerens kostnad per transaksjon, for sin eksterne fakturaadministrasjon, ikke skal kunne kreves dekket av betalingsmottakeren i form av fakturagebyr.
- (32) Vedtaket er ugyldig som følge av materiell kompetansemangel. Forbrukertilsynets tolkning av finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum er ikke i samsvar med legalitetsprinsippets krav, jf. Grunnloven § 113. Den tolkningen som Forbrukertilsynet gjør gjeldende, er en utvidende tolkning og en analogisk lovanvendelse av bestemmelsen i strid med lovens klare ordlyd. Tolkningen er i strid med det som følger av en mulig forståelse av lovens ordlyd, og ligger ikke innenfor kravet om å holde seg til ordlyden som «ramme for regelfortolkningen», jf. HR-2021-2275-A (Pelgia) avsnitt 60.
- (33) For det tilfelle at Markedsrådet helt eller delvis opprettholder forbudsvedtaket punkt 1, foreligger det «særlige grunner som tilsier» at Markedsrådet ikke bør ilegge tvangsmulkt, jf. markedsføringsloven § 41 første ledd andre punktum. Dersom Markedsrådet likevel opprettholder tvangsmulkten, er størrelsen på tvangsmulkten satt for høyt. Størrelsen på tvangsmulkten overstiger det som er nødvendig for å sikre innrettelse av forbudsvedtaket punkt 1.
- (34) Dersom Onepark ikke gis medhold i klagen, anmodes det om at Markedsrådet gir utsatt iverksettelse av forbudsvedtaket med tvangsmulkt, slik at selskapet gis en reell anledning til å bringe et eventuelt vedtak inn for domstolsprøving.

Forbrukertilsynet har i det vesentlige anført:

- (35) Begrensningen i finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum gjelder både i de tilfellene der forbrukeren også ilegges gebyr for bruk av et bestemt betalingsmiddel eller betalingsinstrument, og der forbrukeren kun blir ilagt gebyr for utstedelsen og sendingen av regningen.
- (36) Oneparks anførsel om at et generelt forbud mot fakturagebyrer vil støte an mot reguleringen i annen lovgivning, kan ikke føre frem. Uttalelsen Onepark viser til i NOU 1993:27 står seg ikke lengre. Det har kommet til vesentlige, nye reguleringer som supplerer forbrukerkjøpsloven § 37 tredje ledd etter at NOU-en er skrevet.

- (37) Ettersom Onepark krever fakturagebyr ved utstedelse og sending av regning, gjelder reglene i finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum for gebyret. Fakturagebyret overstiger selskapets faktiske kostnader knyttet til utstedelse og sending av hver enkelt regning. Fakturagebyret overstiger selskapets dokumenterte faktiske kostnader, og størrelsen på gebyret er det samme selv om kostnadene for papirbaserte og digitale fakturer er ulike. Bare direkte, reelle og dokumenterbare kostnader som utløses av den enkelte forbrukers valg av betalingsløsning kan anses som faktiske kostnader etter finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum. Dette innebærer at generelle kostnader ved å tilby eller opprettholde en løsning for å sende ut regninger, uavhengig av om den ene eller den andre forbrukerne mottar regning eller ikke, ikke kan kreves dekket inn gjennom gebyrer til forbrukere.
- (38) Vederlagskravet for «Pay Later» er i realiteten et gebyr for utstedelse og sending av regning, jf. finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum. Avtalen om «Pay Later» stiller ikke krav om at Onepark yter noe mer enn utsendelse og sending av regningen. I fraværet av annet reelt innhold i hva som skal ytes av partene i avtaleforholdet enn utstedelse og sending av regning, innebærer avtalen at vederlagskravet for «Pay Later» er et gebyr for utstedelse og sending av regning. Vederlagskravet for «Pay Later» overstiger selskapets faktiske kostnader ved utstedelse og sending av den enkelte regning. Prisen er satt med sikte på den fortjenestemargin som selskapet finner hensiktsmessig, og flere av kostnadselementene i prissettingen utgjør ikke faktiske kostnader i henhold til finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum.
- (39) Forbrukertilsynets tolkning av finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum er forankret i en naturlig språklig forståelse av ordlyden, samtidig som den gir uttrykk for en rettsstilstand som bygger på tilgjengelige rettskilder og er tilstrekkelig forutsigbar, jf. HR-2018-233-A avsnitt 47-48 og HR-2023-1807-A (Boligbygg) avsnitt 80. Tolkningen er begrunnet med uttalelser i forarbeidene, formålet med bestemmelsen, bekreftende uttalelser i senere lovforarbeider, forbrukerhensyn og hensynet til bestemmelsens effektive virkning. Med en slik forankring i rettskildene foreligger det ingen kvalifisert rettsanvendelsestvil, og legalitetsprinsippet setter ingen begrensninger for tolkningen.
- (40) Det er ingen forhold i denne saken som tilsier at det ikke skal fastsettes tvangsmulkt for brudd på forbudsvedtaket. Tvangsmulkten må settes høyt for at det ikke skal lønne seg for selskapet å overtre forbudsvedtaket, og for at tvangsmulkten skal være et tilstrekkelig oppfyllelsespress.

Markedsrådets vurdering

Innledning

- (41) Markedsrådet skal ta stilling til Oneparks klage 9. april 2025 over Forbrukertilsynets vedtak 19. mars 2025 om illeggelse av forbudsvedtak med tvangsmulkt på 1 300 000 kroner for hver påbegynt kalenderuke selskapet eventuelt overtrer forbudet i vedtaket.
- (42) Vilåårene for å illegge forbudsvedtak med tvangsmulkt følger av markedsføringsloven § 40 og 41, jf. § 39 første ledd. Det må for det første foreligge en overtredelse av en eller flere bestemmelser som nevnt i markedsføringsloven § 35 andre ledd, jf. § 40. I denne saken er det tale om eventuelle brudd på markedsføringsloven § 22, sammenholdt med finansavtaleloven § 2-4. For det andre må hensyn til forbrukerne eller andre hensyn loven skal ivareta tilsi at det gripes inn med vedtak.

- (43) Markedsføringsloven § 22 første ledd bestemmer at næringsdrivende ikke skal nytte eller tilsi å nytte urimelige avtalevilkår overfor forbrukere. Det er etablert gjennom langvarig praksis at avtalevilkår som strider mot preseptorisk lovgivning som hovedregel er urimelig overfor forbrukerne etter det såkalte lovstridsprinsippet, se blant annet Markedsrådets vedtak i MR-2021-1947 avsnitt 43 og Tore Lunde, Markedsføringsloven med kommentarer (4. utgave) side 43. Finansavtaleloven § 2-4 er preseptorisk, og Markedsrådet må derfor ta stilling til om gebyrene bruken av ordningen «Pay Later» utløser, rammes av denne bestemmelsen.
- (44) For ordens skyld vil Markedsrådet understreke at det ikke er gjort gjeldende at vilkårene knyttet til bruk av ordningen «Pay Later» er kommunisert på en slik måte at de ikke kan anses akseptert.

Finansavtaleloven § 2-4 – sammenhengen mellom tredje punktum og fjerde punktum

- (45) Finansavtaleloven § 2-4 første ledd lyder slik:

«Dersom en betalingsmottaker krever gebyr eller gir rabatt for bruk av et bestemt betalingsinstrument eller betalingsmiddel, skal betaleren opplyses om dette før en betalingstransaksjon iverksettes. Betalingstjenesteyteren kan ikke hindre betalingsmottakeren i å kreve gebyr eller gi rabatt som nevnt. Dersom en betalingsmottaker krever gebyr for bruk av et bestemt betalingsinstrument eller betalingsmiddel fra en forbruker, kan gebyret ikke overstige betalingsmottakerens faktiske kostnad ved bruk av betalingsinstrumentet eller betalingsmiddelet. Dersom gebyret også omfatter utstedelse og eventuell sending av regning til forbrukeren, kan denne delen av gebyret ikke overstige betalingsmottakerens faktiske kostnad ved å utstede og sende regningen.»

- (46) Bestemmelsen er inntatt i finansavtaleloven kapittel 2 som regulerer betalingsoppgjør, herunder spørsmål knyttet til betalingsmåte og betalingstidspunkt. Betaleren har i utgangspunktet rett til å foreta betalingsoppgjøret ved bankoverføring til mottakerens konto med mindre noe annet er avtalt eller mottakeren har bedt om betaling med tvungne betalingsmidler, jf. finansavtaleloven § 2-1 første ledd. Etter finansavtaleloven § 2-1 andre ledd kan mottakeren gi nærmere anvisning om betalingsmåten dersom dette ikke medfører vesentlig merutgift eller andre ulemper for betaleren.
- (47) Den næringsdrivende kan i utgangspunktet kreve gebyr for bruk av et bestemt betalingsmiddel eller betalingsinstrument. Det alminnelige prinsippet om avtalefrihet får her som ellers anvendelse så langt ikke noe annet fremgår av ufravikelig lovgivning. Et betalingsmiddel er formuesgodet som kan brukes til å gjøre opp en betalingsforpliktelse, slik som kontanter, kontopenger eller elektroniske penger, jf. finansavtaleloven § 1-5 nr. 4. Et betalingsinstrument er den fysiske innretningen eller fremgangsmåtene som brukes for å overføre betalingsmiddelet til betalingsmottakeren, som eksempelvis bankkort, giroblankett, mobilbetaling eller pengeoverføring i nettbank.
- (48) Selv om den næringsdrivende etter avtale med betaleren kan kreve gebyr for bruk av et bestemt betalingsmiddel eller betalingsinstrument, er det fastsatt i finansavtaleloven § 2-4 første ledd tredje punktum at et slikt gebyr ikke kan overstige den næringsdrivendes faktiske kostnad ved bruk av betalingsmiddelet eller betalingsinstrumentet. Gebyrer som ikke er knyttet til bruk av et bestemt betalingsmiddel eller betalingsinstrument, faller utenfor virkeområdet til finansavtaleloven § 2-4 første ledd tredje punktum.

- (49) Begrensningen i finansavtaleloven § 2-4 første ledd tredje punktum fremgikk også av tidligere finansavtalelov av 1999¹ § 39 b første ledd tredje punktum, men gjaldt da kun gebyrer for bruk av et bestemt betalingsinstrument. Finansavtaleloven § 2-4 første ledd tredje punktum ble utvidet til å gjelde «betalingsmiddel» for å klargjøre at begrensningen med hensyn til gebyrets størrelse også gjaldt ved betaling med kontanter. Det ble videre inntatt et nytt fjerde punktum som presiserer at dersom gebyret også omfatter utstedelse og eventuelt sending av regning til forbrukeren, kan denne delen av gebyret ikke overstige betalingsmottakerens faktiske kostnad ved å utstede og sende regningen.
- (50) Finansavtaleloven § 2-4 første ledd er hovedsakelig en gjennomføring av betalingstjenestedirektivet fra 2015 – PSD 2, artikkel 60 og 62.² Finansavtaleloven § 2-4 første ledd tredje punktum gjennomfører også forbrukerrettighetsdirektivet artikkel 19.³ Finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum er en norsk særregulering, og gjennomfører ingen forpliktelser som er inntatt i EØS-avtalen.
- (51) Onepark har anført at finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum er knyttet til tredje punktum, slik at reguleringen av gebyr for utstedelse og sending av regning bare kommer til anvendelse dersom betalingsmottakeren krever gebyr for bruk av **et bestemt betalingsmiddel eller betalingsinstrument** [vår utheving].
- (52) Forbrukertilsynet har i vedtaket lagt til grunn at finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum utgjør et selvstendig rettsgrunnlag, som ikke er knyttet til vilkårene i tredje punktum. Det vil si at dersom betalingsmottakeren krever gebyr for utstedelse og sending av regning og gebyret overstiger betalingsmottakerens faktiske kostnad ved å utstede og sende regningen, vil gebyret være ulovlig.
- (53) Markedsrådet har ved tolkningen av finansavtaleloven § 2-4 første ledd delt seg i et flertall, bestående av *Monica Viken* og *Finn Arnesen* og et mindretall, bestående av *Tormod Anders Sletten*.
- (54) Markedsrådets flertall mener at ordlyden i finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum, «[d]ersom gebyret også omfatter utstedelse og eventuelt sending av regning til forbrukeren», peker i retning av at virkeområdet til fjerde punktum er knyttet til tredje punktum. Dette underbygges av formuleringen «kan denne delen av gebyret ikke overstige betalingsmottakerens faktiske kostnad ved å utstede og sende regningen». Markedsrådets flertall mener at ordlyden dermed tilsier at fjerde punktum bare kommer til anvendelse dersom betalingsmottakeren krever gebyr for bruk av et bestemt betalingsmiddel eller betalingsinstrument, og dette gebyret også omfatter utstedelse og sending av regning. Slikt «dobbel gebyr» er praktisk der utstedelse og sending av regning er et ledd i betalingsoppgjøret, og det eksempelvis kreves gebyr for bruk av betalingsinstrumentet overføring i nettbank.
- (55) Justis- og beredskapsdepartementet uttalte i Prop. 92 LS (2019-2020) punkt 5.5. at:
- «I høringen har *Forbrukerombudet* tatt til orde for at bestemmelsen i § 2-4 bør omfatte også faktura som oppgjørsmåte. Det følger av forbrukerkjøpsloven § 37 tredje ledd at selgeren i tillegg til kjøpesummen ikke kan kreve gebyr for utstedelse og sending av regning hvis ikke dette klart følger av avtalen. Departementet antar imidlertid at det i

¹ Lov 25. juni 1999 nr. 46 om finansavtaler og finansoppdrag

² Direktiv 2015/2366/EU

³ Direktiv 2011/83/EU

høringsuttalelsen siktes til gebyr som kreves for den betalingsløsningen som følger av at det utstedes faktura, for eksempel at det kreves gebyr når kunden ber om å få tilsendt en faktura i posten med tilhørende bankgiro i stedet for å benytte seg av en elektronisk betalingsløsning på stedet. Det kan reises spørsmål om i hvilken grad et slikt gebyr er gebyr for selve regningsutstedelsen eller gebyr for bruken av det alternative betalingsinstrumentet. Dette kan være vanskelig å avgjøre i praksis. Departementet foreslår derfor en bestemmelse om at dersom gebyret også omfatter utstedelse og sending av regning, kan denne delen av gebyret ikke overstige betalingsmottakerens faktiske kostnad ved å utstede og sende regningen. At gebyret ikke kan være høyere enn betalingsmottakerens faktiske kostnad, fremstår i forbrukerforhold som en selvsagt begrensning også i den utstrekning gebyret gjelder selve regningen. Videre vil det med en slik bestemmelse ikke være nødvendig å avgjøre om gebyret gjelder utstedelsen av fakturaen (regningen) eller valget av betalingsløsning. Gebyret vil etter første ledd tredje og fjerde punktum samlet sett ikke kunne utgjøre mer enn de faktiske kostnadene ved utstedelsen og utsendingen av fakturaen og bruken av den tilknyttede betalingsløsningen til sammen.»

- (56) Markedsrådets flertall tolker uttalelsene i forarbeidene slik at de ikke gir et entydig svar på om begrensningen med hensyn til gebyrets størrelse ved utstedelse og sending av regning gjelder uavhengig av om gebyret også er for bruk av et bestemt betalingsmiddel eller betalingsinstrument. Eksempelet som det er vist til i forarbeidene gjelder gebyr som kreves når kunden ber om å få tilsendt en faktura i posten med tilhørende bankgiro i stedet for å benytte seg av en elektronisk betalingsløsning på stedet. Det synes som departementet i det tilfellet legger til grunn at gebyret både vil være for bruk av et bestemt betalingsinstrument (bankgiro) og utstedelse og sending av regning.
- (57) Markedsrådets flertall finner at ordlyden i finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum ikke åpner for den tolkningen som Forbrukertilsynet har lagt til grunn i vedtaket. Basert på en ren ordlydstolkning må fjerde punktum sees i sammenheng med tredje punktum, slik at fjerde punktum bare kommer til anvendelse der betalingsmottakeren samtidig krever gebyr for bruken av det bestemte betalingsmiddelet eller betalingsinstrumentet som forbrukeren velger å benytte for å gjøre opp betalingskravet som fremgår av fakturaen. Flertallet kan ikke se at øvrige rettskildefaktorer gir grunnlag for å legge en annen regel til grunn enn den ordlyden gir anvisning på. Finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum kommer dermed bare til anvendelse der betalingsmottaker krever gebyr for bruk av et bestemt betalingsmiddel eller betalingsinstrument, og dette gebyret også omfatter utstedelse og sending av regning.

Finansavtaleloven § 2-4 første ledd tredje punktum

- (58) Finansavtaleloven § 2-4 første ledd tredje punktum gjennomfører som nevnt forbrukerrettighetsdirektivet artikkel 19. Denne bestemmelsen er uttrykk for en totalharmonisering, noe som innebærer at norsk rett ikke kan avvike fra den regelen bestemmelsen krever, med mindre direktivet selv åpner for det, jf. artikkel 4. EFTA-domstolen har utviklet et prinsipp om EØS-konform tolkning. Dette prinsippet krever at nasjonale rettsanvendere så langt som mulig tolker nasjonal rett i samsvar med EØS-avtalens krav til innholdet i nasjonal rett. Dette prinsippet, så vel som presumpsjonsprinsippet utviklet i norsk rett, tilsier derfor at finansavtaleloven § 2-4 første ledd tredje punktum har samme innhold som forbrukerrettighetsdirektivet artikkel 19.

- (59) Det fremgår av forbrukerrettighetsdirektivet artikkel 19 at «[m]ember states shall prohibit traders from charging consumers, in respect of the use of a given means of payment, fees that exceed the cost borne by the trader for the use of such means».
- (60) Uttrykket «means of payment» er ikke definert i forbrukerrettighetsdirektivet. I det første betalingstjenstedirektivet - PSD 1 fra 2007 var det ingen begrensninger med hensyn til gebyrets størrelse for bruk av betalingsmiddel eller betalingsinstrument.⁴ I samsvar med forbrukerrettighetsdirektivet artikkel 19 ble det i det andre betalingstjenstedirektivet – PSD 2 artikkel 62 nr. 3 gitt en ny bestemmelse om at «[a]ny charges applied shall not exceed the direct cost borne by the payee for the use of the specific payment instrument».
- (61) I EU-kommisjonens veileder til forbrukerrettighetsdirektivet, uttales det i relasjon til uttrykket «means of payment» i punkt 8.1. at «[s]ince these terms are not defined in any way, Article 19 should apply to any means of payment, including cash».⁵
- (62) I forbindelse med gjennomføringen av forbrukerrettighetsdirektivet i norsk rett, uttalte Justis- og beredskapsdepartementet i Prop. 64 L (2013-2014) punkt 5.3.3. at
- «Departementet er kjent med at det i EU-kommisjonens ekspertgruppe for gjennomføring av forbrukerrettighetsdirektivet er blitt drøftet hvordan ulikheten i begrepsbruken mellom betalingstjenstedirektivet og forbrukerrettighetsdirektivet på dette punktet skal forstås. Ekspertgruppen har konkludert med at ulikheten i begrepsbruk neppe er tilsiktet, og at 'betalingsmiddel' i forbrukerrettighetsdirektivet artikkel 19 må forstås i samsvar med begrepet 'betalingsinstrument' i betalingstjenstedirektivet. Departementet legger denne forståelsen til grunn, og foreslår at begrepet 'betalingsinstrument' benyttes i forslaget til tilføyelsen av finansavtaleloven § 39 b første ledd nytt tredje punktum.»
- (63) Finansavtaleloven av 1999 § 39 b tredje punktum ble videreført i finansavtaleloven av 2020 § 2-4 første ledd tredje punktum. Bestemmelsens virkeområde ble imidlertid utvidet til gjelde «betalingsmiddel» for å klargjøre at begrensningen med hensyn til gebyrets størrelse også gjelder for eventuelle gebyrer for betaling med kontanter.
- (64) Markedsrådets flertall legger i lys av det ovennevnte til grunn at begrepene «betalingsmiddel» og «betalingsinstrument», samlet sett er dekkende for innholdet i uttrykket «means of payment» i forbrukerrettighetsdirektivet artikkel 19.
- (65) Det fremgår av finansavtaleloven § 1-5 nr. 2 at «[m]ed betalingsinstrument menes i denne loven en personlig innretning eller et sett av fremgangsmåter som er avtalt mellom kunden og betalingstjenesteyteren og benyttes for å iverksette betalingsoppdraget». Begrepet er teknologinøytralt og omfatter både fysiske instrumenter som betalingskort, og ulike prosedyrer som kan benyttes for å instruere en institusjon om å gjennomføre en betalingstransaksjon, eksempelvis fremgangsmåter for å initiere en betaling i nettbanken.
- (66) Betalingsmidler er etter finansavtaleloven § 1-5 nr. 4 «pengesedler og mynter samt innskudd og kreditt på konto og elektroniske penger som definert i finansforetaksloven § 2-4 annet ledd eller regler gitt med hjemmel i finansforetaksloven § 2-4 tredje ledd».

⁴ Direktiv 2007/64/EF

⁵ Guidance on the interpretation and application of Directive 2011/83/EU of the European Parliament and of the Council on consumer rights (Text with EEA relevance) (2021/C 525/01).

- (67) Ordlyden «bestemt betalingsmiddel eller betalingsinstrument», tilsier at gebyret bestemmelsen regulerer er knyttet til forbrukerens valg av et spesifikt betalingsmiddel eller betalingsinstrument. En slik forståelse er i tråd med formuleringen «charging consumers, in respect of the use of a given means of payment» i forbrukerrettighetsdirektivet artikkel 19.
- (68) Hvorvidt betalingsmottakeren krever gebyr for bruk av et bestemt betalingsmiddel eller betalingsinstrument, må avgjøres konkret. I kommisjonens veileder til forbrukerrettighetsdirektivet punkt 8.2., uttales det at:

«Article 19 should apply to all kind of fees which are linked to a means of payment, regardless of how they are presented to consumers.

- For example, fees referred to as **administration, booking or handling fees**, should be covered by Article 19 if they can be avoided by using a specific means of payment.»

Oneparks fakturagebyr - finansavtaleloven § 2-4

- (69) Onepark ilegger fakturagebyr når det utstedes og sendes faktura for parkering. Faktura sendes der parkeringen ikke er betalt gjennom betalingsløsningene automatisk trekk, parkeringsautomat, app eller nett innen 48 timer etter utkjøring. Kunden anses da ved passivitet å ha valgt å utsette betalingen for parkeringen, slik at bileieren dermed får ettersendt faktura.
- (70) Finansavtaleloven inneholder ingen definisjon av begrepet «regning» eller «faktura». I handelsforhold legges det til grunn at det med faktura siktes til en spesifisert regning, nærmere bestemt en spesifisert angivelse av beløpet skyldneren skal betale, se tilsvarende i JDLOV-2020-3280-2. Når det utstedes og sendes en faktura, vil fakturaen normalt også gi mottakeren den informasjonen vedkommende trenger for å kunne gjøre opp fakturaen. Utstedelse og sending av faktura kan derfor anses som et nødvendig ledd i betalingsoppgjøret. Justis- og beredskapsdepartementet har i Prop. 92 LS (2019-2020) punkt 5.5. vist til at det kan være vanskelig å avgjøre i praksis om et gebyr som kreves når kunden ber om å få tilsendt en faktura i posten med tilhørende bankgiro er et gebyr for selve regningsutstedelsen eller gebyr for bruken av betalingsinstrumentet. Markedsrådets flertall mener imidlertid at en faktura i seg selv ikke er et betalingsmiddel eller betalingsinstrument.
- (71) Markedsrådets flertall har kommet til at fakturaen Onepark sender ikke gir noen anvisning på bruk av et bestemt betalingsmiddel eller betalingsinstrument. Fakturagebyret er dermed ikke knyttet til forbrukerens valg av et spesifikt betalingsmiddel eller betalingsinstrument. Forbrukeren står fritt til å gjøre opp betalingskravet som fremgår av fakturaen med det betalingsmiddelet eller betalingsinstrumentet vedkommende ønsker. Selv om det mest vanlige og praktiske betalingsmiddelet for å gjøre opp en faktura er innskudd og kreditt på konto, kan debitor også gå til en bankfilial og betale fakturaen i skranken. Debitor kan også gjøre opp kravet med ulike betalingsinstrumenter, slik som mobilbetaling eller pengeoverføring i nettbank. Fakturagebyret utløses derfor ikke av valget av et spesifikt betalingsmiddel eller betalingsinstrument, det er utelukkende utløst av at det må sendes en faktura. Ettersom gebyret ikke er knyttet til bruken av et bestemt betalingsmiddel eller betalingsinstrument,

faller gebyret utenfor virkeområdet til finansavtaleloven § 2-4 første ledd tredje punktum og forbrukerrettighetsdirektivet artikkel 19.

- (72) Markedsrådets flertall har etter dette kommet til at Oneparks fakturagebyr ikke kan anses som et gebyr som kreves for bruk av et bestemt betalingsmiddel eller betalingsinstrument, jf. finansavtaleloven § 2-4 første ledd tredje punktum. Begrensningen med hensyn til gebyrets størrelse ved utstedelse og sending av regning i finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum regulerer dermed ikke dette gebyret.

Oneparks vederlag for «Pay Later» - finansavtaleloven § 2-4

- (73) Når det gjelder spørsmålet om vederlaget for «Pay Later» er et gebyr som kreves for bruk av et bestemt betalingsmiddel eller betalingsinstrument, har Onepark opplyst at «[v]ed denne tjenesten tilbyr Onepark å selv identifisere og sende regning til kunden med utvidet betalingsfrist». Avtalevilkårene for «Pay Later» innebærer at kunden utsetter betalingen for parkeringstjenesten, og at det utstedes og sendes en faktura fra Onepark til den som er registrert som eier av kjøretøyet som har kjørt inn på det aktuelle parkeringsområdet.
- (74) På samme måte som for fakturagebyret, mener Markedsrådets flertall at heller ikke ordningen med «Pay Later» innebærer at det utestående må gjøres opp med et «bestemt betalingsmiddel eller betalingsinstrument». Vederlagskravet for «Pay Later» utløses ikke av kundens valg av et spesifikt betalingsinstrument eller betalingsmiddel, men av at kunden velger å utsette betalingen.
- (75) Markedsrådets flertall har derfor kommet til at vederlaget for «Pay Later» ikke kan anses som et gebyr som kreves for bruk av et bestemt betalingsmiddel eller betalingsinstrument, jf. finansavtaleloven § 2-4 første ledd tredje punktum. Begrensningen med hensyn til gebyrets størrelse ved utstedelse og sending av regning i finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum kommer derfor heller ikke til anvendelse på vederlaget for «Pay Later».
- (76) Mindretallet forstår finansavtaleloven § 2-4 annerledes enn flertallet.
- (77) Om formålet med lovendringen i finansavtaleloven § 2-4 skriver lovgiver i Prop. L (2023-2024) punkt 4.4:

«En endring av virkeområdet for kapittel 2 vil først og fremst få betydning for reglene om såkalte betalings- og fakturagebyr i finansavtaleloven § 2-4 første ledd. Det følger av denne bestemmelsen at betalingsgebyr ikke kan overstige betalingsmottakerens faktiske kostnad ved bruk av betalingsinstrumentet eller betalingsmiddelet. Dersom gebyret også omfatter utstedelse og eventuelt sending av regning til forbrukeren, kan denne delen av gebyret ikke overstige betalingsmottakerens faktiske kostnad ved å utstede og sende regningen. Formålet med reglene i § 2-4 er at betalingsmottakeren ikke skal kunne benytte betalings- og fakturagebyr for å sikre seg økonomisk overskudd.»

- (78) I Prop 92 LS (2019-2020) heter det

«Gebyret vil etter første ledd tredje og fjerde punktum samlet sett ikke kunne utgjøre mer enn de faktiske kostnadene ved utstedelsen og utsendingen av fakturaen og bruken av den tilknyttede betalingsløsningen til sammen.»

- (79) Mindretallet leser disse uttalelsene slik at lovgiver ved utformingen av bestemmelsen i finansavtaleloven § 2-4 har ment å regulere og begrense betalingsmottageres adgang til å ta seg betalt for selve betalingsoppgjøret.
- (80) Dette er en lovforståelse som har støtte i Justisdepartementets Lovavdelings uttalelse fra 23. februar 2023 (JDLOV-2020-3280-2). Uttalelsen gjelder riktignok et annet spørsmål, men lovavdelingen uttaler der
- «Ut fra sammenhengen i § 2-4 og plasseringen av bestemmelsen i finansavtaleloven kapittel 2 synes formålet å være en regulering av faktura (sending av regning) som ledd i et betalingsoppgjør.»
- (81) Ordlyden i § 2-4 bruker ikke betegnelsene betalingsløsning eller betalingsoppgjør, men «betalingsinstrument» eller «betalingsmiddel». Begge disse begrepene er nærmere definert i finansavtaleloven § 1-5. Begrepet betalingsinstrument er definert slik:
- «Med betalingsinstrument menes i denne loven en personlig innretning eller et sett av fremgangsmåter som er avtalt mellom kunden og betalingstjenesteyteren og benyttes for å iverksette betalingsoppdrag.»
- (82) Språklig omhandler definisjonen i finansavtaleloven § 1-5 kun transaksjoner avtalt mellom betalingstjenesteyteren og kunden. Begrepet betalingstjenesteyter er definert i den samme bestemmelsen og gjelder en som tilbyr finansielle tjenester omfattet av finansavtaleloven kapittel 4. Slike betalingstjenester utløser meldeplikt eller krever særskilt tillatelse etter finansforetaksloven. Betalingsmottakerens utstedelse av regning vil normalt være en aktivitet som ikke inngår i en betalingstjenesteyters virksomhet. Slik gjengitt ovenfor, tolker mindretallet forarbeidene slik at lovgiver har ment å etablere en generell begrensning i betalingsmottakerens adgang til å ta seg betalt for selve betalingsoppdraget. Det er ingen uttalelser i forarbeidene som tydelig sier at begrensningene i betalingsmottakers adgang til å ta seg betalt kun skal gjelde i de tilfellene der betalingsløsningen er avtalt med en betalingstjenesteyter.
- (83) For at fjerde punktum i finansavtaleloven § 2-4 skal kunne leses i samsvar med lovgiverviljen, slik den fremkommer ovenfor, er det nødvendig å forstå ordlyden i § 2-4 slik at inntektsbegrensningen omfatter alle tilfeller der betalingsmottager og kunder, med eller uten tredjepart, gjennomfører et betalingsoppgjør. Det vil si der de inngår avtale om bruk av et bestemt betalingsinstrument i form av «sett av fremgangsmåter»[...] «for å iverksette betalingsoppdrag».
- (84) Mindretallet forstår finansavtaleloven § 2-4 slik at begrensningene for betalingsmottager gjelder uavhengig av om en av aktørene er å anse som betalingstjenesteyter. Begrensningen i adgangen til å ta seg betalt for selve betalingsoppgjøret gjelder ved all handel. Dette er samtidig den lovforståelsen som best bidrar til ivaretagelse av bestemmelsen i det europeiske forbrukerrettighetsdirektivet artikkel 19.
- (85) Utstedelse av faktura kan alene eller sammen med andre mekanismer være del av et betalingsoppgjør og kan i og for seg også være del av et betalingsinstrument (sett av fremgangsmåter for å iverksette et betalingsoppdrag). Denne lovforståelsen leder til at Forbrukertilsynets vedtak etter mindretallets syn ikke mangler lovhjemmel.

- (86) Tjenestene Onepark krever gebyr for gjelder etter mindretallets oppfatning en betalingsløsning som faller inn under inntektsbegrensningen i finansavtaleloven § 2-4.
- (87) Da dette synet er i mindretall blant rådets medlemmer, finner jeg ikke grunn til å komme nærmere inn på øvrige spørsmål denne lovforståelsen foranlediger knyttet til gyldigheten av Forbrukertilsynets vedtak.

Konklusjon

- (88) Markedsrådet har etter dette kommet til at Forbrukertilsynets forbudsvedtak med tvangsmulkt 19. mars 2025 mot Onepark AS, ikke har tilstrekkelig lovhjemmel. Vedtaket blir å oppheve.

Vedtak

- (89) Markedsrådet fatter etter dette følgende vedtak:

Klagen tas til følge. Forbrukertilsynets vedtak oppheves.

- (90) Avgjørelsen er avsagt med den dissens som fremgår foran.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur